

Ekerö Kommun Verksamhetsöversyn VA
Konsekvenser för ekonomi och personal

Ekerö Kommun Verksamhetsöversyn VA – Konsekvenser för ekonomi och personal

Version 1.0   2014-01-13

Upprättat av: Maria Axelson (Connecta)

Granskat av: Anders Ödman (Connecta)

Godkänt av: Mats Falås (Ekerö Kommun)

Innehållsförteckning

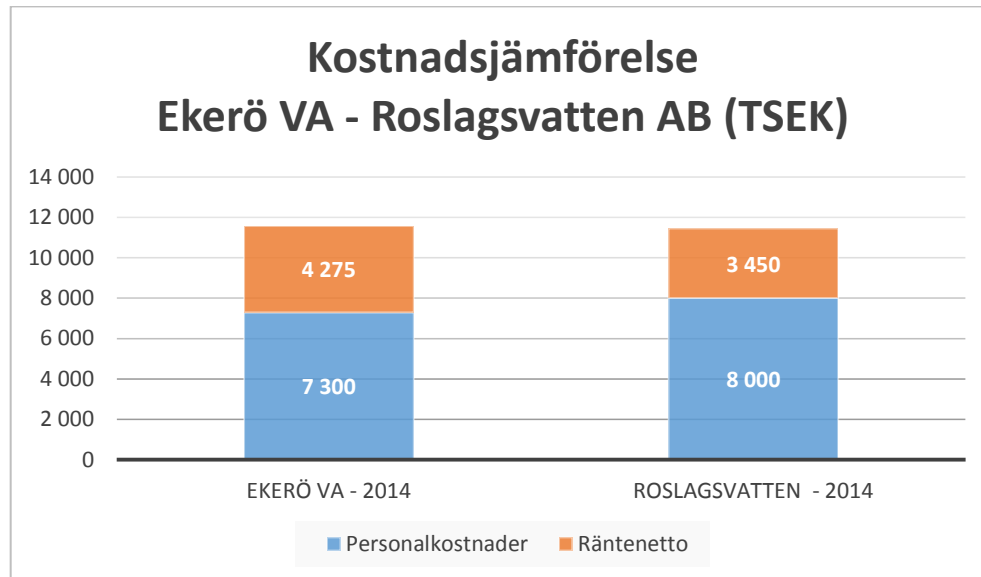
Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	2
Inledning	3
1 Ekonomi	4
1.1 Förändring av personalkostnad	4
1.2 Pensioner, semester och övertid	4
1.3 Överförning av VA-anläggningen, lån, räntor, och kommunal borgen	5
1.4 OH-kostnader	6
1.5 Transformationskostnader	6
1.6 Risker och möjligheter för VA-verksamheten	7
1.7 Ekonomisk påverkan på Ekerö kommun	7
1.8 Slutsatser - Ekonomi	7
2 Personal	8
2.1 Verksamhetsövergång	8
2.2 Anställning	8
2.3 Förhandlingskyldighet	8
2.4 Arbetsställen i Roslagsvatten	8
2.5 Slutsatser - Personal	9

Sammanfattning

Denna utredning syftar till att belysa ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för personal vid en verksamhetsövergång från Ekerö kommuns VA-verksamhet till Roslagsvatten AB.

Ekonomiska konsekvenser

En jämförelse har gjorts av att fortsätta driva VA-verksamheten i egen regi jämfört med att driva VA-verksamheten i Roslagsvattens regi. Förändringar rör personal och räntekostnader.

Beräkningarna i grafen ovan är gjorda efter antaganden om upplåningsbehov, ränta och personalkostnader.

Slutsatsen är att totalkostnaden kommer att vara på samma nivå i båda fallen. Räntekostnader kommer att minska och personalkostnader på grund av behovsanpassning kommer att öka vid en övergång till Roslagsvatten. Detta leder till att man med i stort sett samma kostnadsmassa kommer kunna uppnå högre kvalitet, en högre servicegrad, och leverera bättre tillgänglighet till medborgare inom Ekerö kommun, samt att underlätta rekrytering och vidareutvecklingsmöjligheter då man är en del av en större organisation.

Konsekvenser för personal

Personal inom VA-verksamheten kommer att övergå från Ekerö kommun och få anställning vid Roslagsvatten. Personal som är stationerad vid Ekebyhovs reningsverk kommer även i fortsättningen vara stationerad där. Tjänstemän med arbetsställe vid kommunhuset i Ekerö kommer att få nytt arbetsställe vid Roslagsvattens kontor i Åkersberga.

Dessa förändringar innebär en verksamhetsövergång. Vid verksamhetsövergång övergår befintliga rättigheter och skyldigheter i enlighet med anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller vid tidpunkten för övergången till uppdragstagaren Roslagsvatten.

Inledning

Ekerö kommun genomförde under första halvåret 2012 en verksamhetsöversyn av VA-verksamhetens framtid och hur kommunen ska kunna möta de nya krav som kommer att ställas på verksamheten i form av nya myndighetskrav, ökade krav från kunder samt förmågan att kunna attrahera och behålla rätt kompetens hos personalen. Översynen visade att det mest gynnsamma för Ekerö kommun är att gå samman med en redan befintlig organisation. Ekerö kommun identifierade två möjliga kandidater för sammangående, Stockholm Vatten AB (Stockholm Vatten) och Roslagsvatten AB (Roslagsvatten). Rapporten togs fram av WSP och har diarienummer KS 12/181-1.

Under våren 2013 utvärderades båda kandidaterna och Ekerö kommun rekommenderades att gå vidare med Roslagsvatten. Rapporten togs fram av Connecta och har diarienummer KS 12/181-10.

I denna rapport utreds konsekvenserna för ekonomi och personal ytterligare vid samgående med Roslagsvatten.

I detta dokument används följande organisationsbenämningar:

- Ekerö VA = Befintlig VA verksamhet vid Ekerö kommun
- Ekerövatten (Ekerövatten AB) = Anläggningsbolaget inom Roslagsvatten som kommer att vara huvudman samt äga VA-anläggningen i Ekerö kommun
- Roslagsvatten (Roslagsvatten AB) = Driftbolag med ansvar för att säkerställa fungerande VA-verksamheten i alla ägarkommuner

I konsekvensanalysen har man jämfört Ekerö VA budget 2014, med budgeten för Ekerövatten, som en del i Roslagsvatten, för 2014.

Långsiktigt bedöms ett samgående Roslagsvatten kunna bjuda en effektivare verksamhet, med högre kvalitet, en högre servicegrad, och leverera bättre tillgänglighet till medborgare inom Ekerö kommun samt att underlätta rekrytering och vidareutvecklingsmöjligheter då man är en del av en större och mer robust organisation. Denna rapport berör inte vidare den långsiktiga effektiviseringspotentialen av ett samgående.

1 Ekonomi

De kostnadsposter som huvudsakligen påverkas mellan Ekerö VA och Roslagsvatten är huvudsakligen kostnad för personal och ränta. Övriga löpande kostnader såsom exempelvis el, kemikalier, pumpservice, ledningsunderhåll, fordonsleasing, drivmedel, etc. bedöms som likvärdiga och belyses därför inte närmre i denna rapport.

1.1 Förändring av personalkostnad

Personalkostnaden är en av de största kostnadsposterna inom VA-organisationen som kommer att få förändras om Ekerö VA övergår till Roslagsvatten. Grundantagandet är att jämföra Ekerö VA:s kostnader 2014 med den estimerade kostnaden för att vara del av Roslagsvatten under 2014.

Nuvarande organisation är mycket sårbar vid personalomsättning och har inte kapacitet att utföra allt det arbete som borde göras inom en VA-organisation. Kvalitén på verksamheten kommer att öka eftersom kompetensen inom en rad områden kommer att öka såsom:

- Dricksvattensäkerhet
- Avloppsrening
- Automation och driftövervakning
- Kartor och GIS
- Myndighetsrapportering
- Drift och underhållunderhåll av VA-anläggningar och ledningsnät
- Tillgänglighet och kvalitet i kundtjänst
- Kommunikation
- VA-relaterad juridik
- Ekonomistyrning
- Projektstyrning
- Planering i samhällsbyggnadsprocessen

Utöver kompetenserna som stärks vid ett samgående mellan organisationerna skapas en mycket robustare organisation som är mindre sårbar vid personalomsättning, sjukdomar och liknande.

För 2014 budgeteras personalkostnaderna för VA-verksamheten inom Ekerö Kommun till 7 300 TSEK.

Med Roslagsvattens personalkostnader inklusive stärkt bemanning och kompetens bedöms kostnaden för personal uppgå till 8 000 TSEK i Roslagsvattens regi, vilket är en ökning med ca 10 %.

1.2 Pensioner, semester och övertid

Ekerö kommun bokar idag pensionsskuld på balansräkningen. Roslagsvatten betalar in pensioner till fristående pensionsbolag.

När personalen från Ekerö VA byter arbetsgivare till Roslagsvatten erhåller de ett fribrev för avsluta pensionsinbetalningarna inom Ekerö kommun samtidigt som pensionsbeloppet försätter att förvaltas av Ekerö kommun.

När medarbetarna påbörjar sin anställning vid Roslagsvatten börjas pensionsavsättningar göras där. När en medarbetare går i pension kommer de således få pensionsutbetalningar ifrån fler än ett ställe.

Sparade semesterdagar och övertid kommer att sammanställas av Ekerö kommun per 30/4-14 vid verksamhetsövergången. Därefter skickar Roslagsvatten en faktura på all sparad semester

och övertid till Ekerö kommun. Semesterlöneskuld och övertidsskuld övertas således av Roslagsvatten. Sedan kan de anställda som tidigare varit anställda av Ekerö kommun ta ut sin sparade semester och/eller övertid som vanligt hos Roslagsvatten. På så sätt påverkas inte medarbetarna i någon utsträckning under 2014 även om det inte finns någon inarbetad semester eller övertid sedan tidigare på Roslagsvatten.

1.3 Överförning av VA-anläggningen, lån, räntor, och kommunal borgen

VA-anläggningen består av pumpstationer, vattentorn, reningsverk, ledningsnät med tillhörande ledningsrätter och servitut samt maskiner och inventarier. Till VA-anläggningen hör också pågående investeringsprojekt, finansiella anläggningstillgångar och eget kapital.

Till verksamheten hör också periodiserade anläggningsavgifter.

VA-anläggningen och anläggningsavgifterna kommer att överföras till bokfört värde från Ekerö kommun till Ekerövatten på tillträdesdagen 2014-05-01 i samband med att huvudmannskapet för anläggningen övergår från Ekerö kommun till Ekerövatten.

Prognos för bokfört värde tillika köpeskilling per tillträdesdagen 2014-05-01 bedöms till 83 000 TSEK.

Ekerövatten kommer att ta upp lån för att finansiera köpet. Ekerö kommun ställer ut borgen för lånet och tar ut en borgensavgift om 0,25 % på det nominella lånebeloppet för att finansiera risken.

Lånebehovet fram till 2016-12-31 bedöms till 142 000 TSEK och baseras på investeringsplanen från 2014 års investeringsbudget.

För att kunna ta upp lån för detta och tillkommande investeringar fram till och med 2016-12-31 behöver Ekerö kommun ställa ut en kommunal borgen till Ekerövatten om 142 000 TSEK.

Utöver borgen till Ekerövatten för VA-anläggningen behöver en borgen för Roslagsvattens checkkredit ställas ut om 5 000 TSEK.

Roslagsvatten har i princip bara rörliga räntor (tremånadersräntor) på sina lån och har senaste halvåret haft ett snitt på 2,2 %. Den lägsta räntan idag ligger på 1,79 %. De rörliga lånen handlas upp kontinuerligt. I den ekonomiska jämförelsen mellan VA-verksamhet i egen regi jämfört med Roslagsvatten har räntan kalkylmässigt satts till 2,75 %. Utöver detta tillkommer en borgensavgift på 0,25 % på nyttjad borgen som avser kostnad för risk vid upplåning. I den jämförande kalkylen har således ränteutgifterna beräknats till 3,00 %.

	Ekerö VA	Ekerövatten
Upplåningsbehov 2014	95 000 TSEK	115 000 TSEK
Räntesats	4,5 %	3,0 %
Räntekostnad	4 275 TSEK	3 450 TSEK

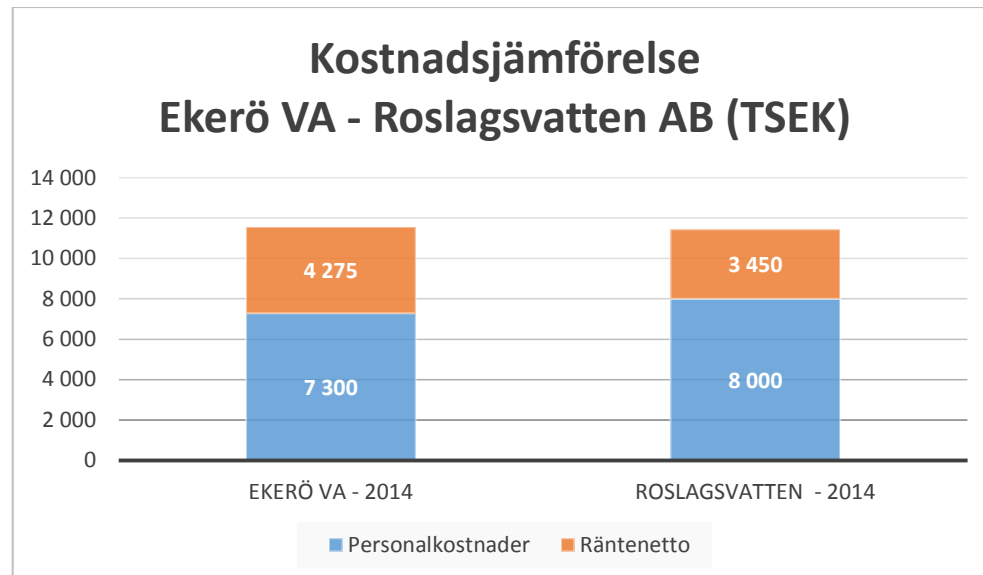
I tabellen ovan sammanställs ränteberäkningen.

Ekerö VA betalar internränta på aktiverade investeringar, men inte på pågående investeringar, vilket tidigare gett en reduktion på lånebehovet om c:a 20 000 TSEK. Lånebehovet för Ekerö VA uppgår till 95 000 TSEK.

Ekerövatten betalar marknadsränta för aktiverade investeringar samt på pågående arbete. Lånebehovet för Ekerövatten uppgår till 115 000 TSEK.

Upplåningsbehovet ökar i på grund av den omfattande investeringsplanen.

Efter de antaganden som har gjorts i denna konsekvensanalys utgör sänkningen av räntenivån från 4,5 % till 3,0 % en besparing på c:a 19 %, motsvarande 825 TSEK år 2014.

I grafen ovan sammanställs kostnaden för personal och ränta. I de båda alternativen ligger den sammanlagda kostnaden på jämförbara kostnadsnivåer.

Övriga kostnader för verksamheten bedöms likvärdiga i de båda alternativen, vilket innebär att kostnader för verksamheten som helhet också är likartade.

1.4 OH-kostnader

VA-verksamheten vid Ekerö kommun belastas med OH-kostnader från kommunen som avser personalkostnad för gemensam administration, IT-system samt lokaler. Ekerövatten kommer att faktureras direkta kostnader för tjänster som nyttjas av Ekerö kommun. Till detta tillkommer kostnad för kontorsrum i Ekerö kommunhus samt arkivhandling för VA-arkivet.

1.5 Transformationskostnader

Utöver löpande kostnader tillkommer transformationskostnader av engångskaraktär som kommer att belasta Ekerö VA och Ekerövatten under 2014.

Roslagsvatten debiterar tid för transformationsarbetet i samband med att Ekerö VA ska övergå till Roslagsvattens regi. Ekerövatten kommer att debiteras upparbetade kostnader vid ett samgående.

Uppskattningsvis har 300 TSEK i transformationskostnader upparbetats hittills under 2013. Bedömningen är att ytterligare 300 TSEK kommer att belasta Ekerövatten under 2014.

Vid Roslagsvattens styrelsemöte den 17 december 2013 fattades beslutet att Ekerö kommun erbjuder att köpa in sig i Roslagsvatten till ett värde av 200 kr/aktie. Totalbeloppet för de 7 187 aktierna blir således 1 437 TSEK.

Vid överlåtandet av VA-anläggningen från Ekerö kommun till Ekerövatten kommer fastighetsbildning att behöva genomföras som ska bäras av Ekerövatten. Kostnaderna för fastighetsbildningen har inte belysts närmare i denna utredning.

1.6 Risker och möjligheter för VA-verksamheten

I budgeten för 2014 finns ett antal risker och möjligheter som kan påverka resultatet under året. Endast den sista punkten påverkas av sammanslagningen av VA-verksamheten med Roslagsvatten.

Exempel på dessa risker och möjligheter är:

- Investeringsbehovet ökar eller minskar beroende på hur detaljplaner och exploateringar faller ut.
- Kapitalbehovet ökar om projekt försenas och anläggningsavgifter inte kan tas ut.
- Krav från försäkringsbolag efter översvämningsskador från 2010 som ännu ej är fullt ut reglerade.
- Osäkerhet för avsättning av slam från Ekebyhovs reningsverk kan medföra ökade kostnader.
- Kostnad för fastighetsbildning av VA-anläggningen.
- Pågående och utestående tvister.
- Räntan ökar mer än budgeterat. En procentenhets ökning av alla räntor betyder 1200 TSEK och en taxeökning på 4,5 % på brukningsavgifterna.
- Lägre räntekostnader än 3,0 % ger minskade kostnader.

1.7 Ekonomisk påverkan på Ekerö kommun

Tekniska kontoret på Ekerö kommun kontor kommer att ha ett tillkommande finansieringsbehov på 600-700 TSEK/år, förutsatt att Ekerövatten hyr ett kontorsrum och att tid för teknisk chef och chefscontroller debiteras med 100 TSEK.

Finansieringsbehovet av Tekniska kontoret uppkommer genom att gemensamma overheadkostnader inom Tekniska kontoret inte kan fördelas på Ekerövatten.

De kostnader som tidigare har allokerats till Ekerö VA behöver allokeras till de kvarvarande delarna inom Tekniska kontoret.

Ekerö kommun kommer som ovan nämnts att köpa 13,6 % av aktierna i Roslagsvatten för 1 437 TSEK.

1.8 Slutsatser - Ekonomi

I den konsekvensanalys som har genomförts där man jämför att fortsätta driva VA-verksamheten i egen regi med drift i Roslagsvattens regi dras slutsatserna att de ekonomiska konsekvenserna för Ekerö kommun inte utgör något hinder för en sammangång av de två verksamheterna.

Slutsatsen är att totalkostnaden kommer att vara på samma nivå i båda fallen. Räntekostnader kommer att minska och personalkostnader kommer att öka vid en övergång till Roslagsvatten. Detta leder till att man med i stort sett samma kostnadsmassa kommer kunna uppnå högre kvalitet, en högre servicegrad, och leverera bättre tillgänglighet till medborgare inom Ekerö kommun, samt att underlätta rekrytering och vidareutvecklingsmöjligheter då man är en del av en större organisation.

2 Personal

Personalen vid Ekerö kommuns VA-verksamhet kommer att beröras i ett flertal aspekter. Den aspekt som påverkar personalen i störst utsträckning är att man kommer att få en ny arbetsgivare och i vissa fall ett nytt arbetsställe.

Ekerö VA:s integration i Roslagsvatten innebär en verksamhetsövergång. Vid verksamhetsövergång övergår befintliga rättigheter och skyldigheter i enlighet med anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller vid tidpunkten för övergången till uppdragstagaren, Roslagsvatten. En inrangeringsförhandling kommer att genomföras som kommer att omreglera vissa anställningsvillkor för att dessa ska gälla från 2014-05-01.

All driftpersonal kommer även fortsättningsvis att vara stationerad vid Ekebyhovs reningsverk. Tjänstemän kommer att flyttas över till Roslagsvattens kontor med säte i Åkersberga.

2.1 Verksamhetsövergång

När Ekerö kommun går samman med Roslagsvatten handlar det om en Verksamhetsövergång. Begreppet verksamhetsövergång avser främst rena företagsöverlåtelser. Det måste dock alltid vara fråga om ett arbetsgivarbyte för att de särskilda reglerna om verksamhetsövergång i LAS ska vara tillämpliga. Enligt definitionen i LAS är det fråga om verksamhetsövergång när det handlar om en ”överlåtelse av en ekonomisk enhet, som behåller sin identitet, varmed förstås en organiserad gruppering av tillgångar vars syfte är att bedriva ekonomisk verksamhet, vare sig denna utgör huvud- eller sidoverksamhet”.

2.2 Anställning

Vid verksamhetsövergång övergår befintliga rättigheter och skyldigheter i enlighet med anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller vid tidpunkten för övergången till uppdragstagaren. Reglerna om verksamhetsövergång innebär att personalen erbjuds anställning hos uppdragstagaren efter verksamhetsövergången och anställningstiderna följer med. Andra anställningsvillkor kan förändras i och med inrangeringsförhandlingen. Dessa förändringar finns med i det anställningserbjudande (anställningsavtal) som uppdragstagaren erbjuder.

Arbetstagare har möjlighet att välja att vara kvar hos uppdragsgivaren. Han eller hon riskerar då att bli uppsagd på grund av arbetsbrist.

Enligt bestämmelserna i LAS finns det ett direkt förbud mot uppsägning av en anställning på grund av själva övergången.

2.3 Förhandlingsskyldighet

De företag som genom medlemskap i ett arbetsgivarförbund är bundna av kollektivavtal behöver förhandla med sina vanliga avtalsmotparter vid verksamhetsövergång.

2.4 Arbetsställen i Roslagsvatten

Alla som tillhör VA-organisationen inom Ekerö kommun idag kommer att få ett erbjudande om att gå över till Roslagsvatten. De som idag jobbar i driften kommer att ha kvar sitt arbetsställe och kommer främst att påverkas i och med att man får en ny arbetsgivare, lyder under en ny arbetsledning och får nya kollegor inom Roslagsvatten. Beredskapen kommer att gälla för hela Roslagsvattens verksamhetsområde. Driftpersonalen kommer även i Roslagsvattens regi utgå från Ekebyhovs reningsverk för arbeten som utförs i Ekerö kommun.

Övriga tjänstemän och administrativ personal kommer även att få ett nytt arbetsställe i och med att Roslagsvatten har sitt säte i Åkersberga.

Roslagsvatten tillämpar Kommunägda Företags Samarbetsorganisation (KFS) kollektivavtal, branschavtal VA. Skillnader i nya avtalet och nuvarande avtal är små och hanteras vid inrangeringsförhandlingarna som planeras till våren 2014. Arbetstagaren har rätt till att behålla sina nuvarande villkor under det första året om man inte kommer överens om vilka nya villkor som ska gälla vid inrangeringen.

2.5 Slutsatser - Personal

I den konsekvensanalys som har genomförts dras slutsatserna att konsekvenserna för personalen vid Ekerö VA inte utgör något hinder för en sammangång av de två verksamheterna.

För driftpersonalen innebär verksamhetsövergången att man får en ny arbetsgivare men att man även i fortsättningen kommer att vara stationerad vid Ekebyhovs reningsverk. För tjänstemännen innebär verksamhetsövergången att man utöver att få en ny arbetsgivare, även kommer att få ett nytt arbetsställe, Roslagsvattens huvudkontor i Åkersberga.